

Pascal Quignard

Dünyanın Bütün Sabahları

Türkçesi: Orçun Türkay

1.

1650 ilkbaharında, Madam de Sainte Colombe öldü. Arkasında, biri iki, öteki altı yaşında, iki kız bıraktı. Mösyö de Sainte Colombe'ü hiçbir şey avutamadı karısının ölümünden sonra. Onu seviyordu. Özlemlere Ağıt'ı bunun üstüne besteledi.

Bahçesi Bièvre Irmağı'na bakan bir evde iki kızıyla birlikte yaşıyordu. Dar, duvarla çevrili bahçe ırmağa dek uzanıyordu. Kıyıda söğütler vardı, bir de Sainte Colombe'un akşamları hava güzel olduğunda gidip içine oturduğu bir kayık. Varlıklı değildi ya, yoksulluktan da yakınmazdı. Berry'de kendisine küçük bir gelir getiren bir toprağı vardı, oradan gelen şarabı da bazen yün kumaşla, bazen de av etiyle değiş tokuş ederdi. Avcılıkta beceriksizdi, üstelik vadinin tepesindeki ormanlarda gezinmekten nefret ederdi. Öğrencilerinden sağladığı parayla da eksiği gediği kapanıyordu. Viyola dersleri veriyordu, o sıralar hem Londra'nın hem de Paris'in gözde çalgısıydı viyola. Ün salmış bir öğretmendi. Yanında iki uşak, bir de çocuklarla ilgilenen bir aşçı kadın çalıştırıyordu. Port-

Royal* kapısı aşındırmış bir cemiyet adamı, Mösyö de Bures çocuklara harfleri, rakamları, kutsal öyküleri, Latince anlamalarını sağlayacak temel bilgileri öğretmişti. Mösyö de Bures Saint-Dominique-d'Enfer Çıkmazı'nda** oturuyordu. Mösyö de Bures'ü Sainte Colombe'a Madam de Pont-Carré salık vermişti. Sainte Colombe da kızlarına daha küçük yaşlarından başlayarak notaları, anahtarları belletmişti. Kızlar güzel şarkı söylüyorlardı, müziğe gerçekten yetenekliydi-ler. Toinette beş, Madeleine dokuz yaşına geldiğinde, babalarıyla birlikte birtakım güçlükler içeren üç sesli kısa parçaları söylemeye soyunmuşlardı da baba kızlarının o güçlüklerin altından kolayca çıkmasına pek sevinmişti. Ufaklıkların o yaşlardaki siması annelerinden ziyade Sainte Colombe'ü andırıyordu; yine de annenin anısı capcanlıydı kocasının içinde. Üç yıl sonra, görüntüsü hâlâ gözlerinin önündeydi. Beş yıl sonra, sesi hâlâ kulaklarına bir şeyler fısıldıyordu. Genelde suskun bir adamdı, ne Paris'e giderdi ne Jouy'ye. Madam de Sainte Colombe'un ölümünden iki

---

* 1204'te kurulup XVII. yüzyılın başında Katolik reformunun merkezi durumuna gelmiş, Jansenci düşüncenin odağı, çağdaş eğitimbilimin beşiklerinden biri olan Port-Royal des Champs Manastırı. 1709'da XIV. Louis Jansencilığı, dolayısıyla manastırı kendisi için bir tehlike olarak gördüğü için yıktırmıştır. (ç.n.)

** Port-Royal esinli "Petits Écoles"ün (Küçük Okullar) kurulduğu çıkmaz. (ç.n.)

yıl sonra atını sattı. Karısı ruhunu teslim ederken yanında olmamanın acısına katlanamıyordu. O sırada, rahmetli Mösyö Vauquelin'in Puisey şarabıyla müzik eşliğinde ölmek isteyen bir arkadaşının başucundaydı. O arkadaş dünyaya öğle yemeğinden sonra gözlerini yummuştu. Mösyö de Sainte Colombe Mösyö de Savreux'nün arabasıyla eve vardığında saat geceyarısını geçmişti. Karısı çoktan giydirilmiş, mumlarla, gözyaşlarıyla sarılmıştı. Sainte Colombe ağzını açmadı ama bir daha da kimseyle görüşmedi. Paris'e giden yol taşla döşenmediği için, kente varış yürüyerek en az iki saat sürüyordu. Sainte Colombe evine kapanıp, kendini müziğe verdi. Yıllar yılı viyola çalıştı, tanınan bir ustaya dönüştü. Karısının ölümünden sonraki iki mevsim boyunca, günde on beş saat alıştırma yaptığı bile oldu. Bahçeye, Mösyö de Sully'yle yaşıt ulu bir dut ağacının dalları arasına bir kulübe yaptırmıştı. Dört basamak yetiyordu oraya çıkmak için. Böylece ufaklıklar ders çalışırken, oyun oynarken ya da aşçı Guignotte onları yatırdıktan sonra kimseyi rahatsız etmeden çalışabiliyordu. Müziğin uyumadan önce karanlıkta çene çalan iki küçük kızın konuşmasına engel olacağını düşünüyordu. Viyolayı farklı bir biçimde, dizlerin arasında, baldıra dayamadan tutmayı keşfetti. Çalgıya daha pes sesler çıkarabilsin, daha hüznünlü çalabilsin diye de bir bas tel ekledi. Şaşırtıcı bir ustalikle elin ağırlığını azaltıp, işaretparmağıyla or-

tapırmağını yalnızca kuyruk kıllarına bastırarak yay tekniğini iyice geliştirdi. Öğrencilerinden biri, Baba Côme Le Blanc onun insan sesinin tüm tonlarını çıkarabildiğini söylüyordu: Genç bir kadının iç çekmesinden tutun da yaşlı bir adamın hıçkırık hıçkırık ağlayışına, Navarre'lı Henri'nin savaş çığlığından tutun da dikkat kesilip resim çizen bir çocuğun tatlı soluğuna, kimileyin hazzın yarattığı hırıldıdan tutun da duasına odaklanmış bir adamın çok az akorlu, az yoğunluklu, handiyse sessiz, pes tınısına dek.